

שאל

אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 18:52

יציאת השבת: 19:51

ט' אייר תשע"ג

גיליון מס' 113

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

יש חיים אחרי מות קדושים

"וידם אהרן" - הדממה הכבדה שעטפה את אהרן, בפרשת שמיני, עם היוודע לו האסון שפקד אותו מלמדת על נוראות הכאב. למרות כאב זה, החיים לא נעצרים. קידוש ה' חייב להימשך ע"י אלו החיים כאן על פני האדמה. עקב המשכת הדרך, בשתיקה ולא בשבירה, זוכה אהרן לחיי החיים - הקשר של הקב"ה באופן ישיר:

"קבל שכר על שתיקתו. ומה שכר קבל? שנתייחד עמו הדיבור שנאמרה לו לבדו פרשת שתוי יין" (רש"י שמיני).

אכן, הצער והכאב מושכים אחרו. האבל על החורבן מבקש לטעום עוד קצת טעם של פעם, לחוש לפחות אויר מאווירה של חורבה מחורבות ירושלים. אבל התפילה, זו שתועיל, זו שממנה יבנה הבית, היא כבר שייכת לעתיד, לתיקון, לחיים. ובוודאי שמי שצועד בדרך אסור לו להפסיק ללכת, ולסגת לאחור.

הדרך זורמת. החיים, בה הם שוטפים. היא זו המכוונת אל העתיד. נכון, כל המדובר לגבי 'חזרה לחיים', מובן שאינו אמור כלפי אדם שמתו מוטל לפניו, גם לא למי שהוא בתוך ימי ה'שלושים', ומי יודע אם לזה הנמצא בתוך שנת האבל. אולי יותר מאוחר. אך העיקר שידע שמתי שהוא הוא חייב להתרומם. אכן, העבודה הזו של עיבוד האבל היא ביסודה אמוציונאלית, רגשית ולא אינטלקטואלית, אך גם הצד השכלי אינו נעדר ממנה.

וכך גם בכלל עמ"י. לולי המבט קדימה, אם לא השתיקה, בחינת 'וידם' על חורבן הבית ואובדן הארץ, בלא הדבקות בהמשך היצירה - לא היה עמ"י נושא את צערו לאורך חיי הגלות הנוראים באריכותם וקשייהם. אך העם, מתוך הבנה ואמונה, תיקון ופעולה, נכנס לחיים ממשכים, והתעלה ליצירה תורנית ותרבותית שהינן מופת וסמל עד ימינו. האמונה בצדקת ה' וההבנה את הגודל של מהלכיו מרוממת את האדם מעפרו ומקדמת אותו חזרה למסלול של חיים, עשיה, שיקום ונחמה.

ישיבה/הרב יחזקאל פרנקל

1. מדוע הכהן הגדול אינו לובש בגדי זהב בכניסתו לקודש הקודשים? כי הזהב מזכיר את חטא העגל ואין קטגור נעשה סנגור!
 2. כמה פעמים החליף הכהן הגדול את בגדיו? (רש"י) חמש פעמים.
 3. מה פירוש המילה: "עזאזל"? עזאזל מורכב משתי מילים: עז + אל (= חזק, קשה), כלומר הר קשה וחזק.
 4. איזה פרק מפרשת "אחרי-מות" קוראים במנחה של יום הכיפורים? פרק י"ח העוסק בדיני עריות וטהרת המשפחה.
 5. השעיר לעזאזל נשלח ביד "איש עיתי המדברה". ציין 3 פירושים לכינוי זה. רש"י לפי יומא ס"ו= איש המזומן מאתמול. רשב"ם = איש הבקי בדרכי המדבר. רד"ק = איש חכם.
 6. מדוע נזכרת מיתת בני אהרון בתוך עניני יום הכיפורים? כדי ללמדנו שמיתת צדיקים מכפרת על ישראל כמו שיום הכיפורים מכפר.
 7. מה הקשר בין פרשת אחרי-מות לבין פרשת קדושים? אחרי- מות עוסקת בקדושת טהרת המשפחה, בקדושים יש 51 מצוות המביאות לקדושה.
 8. מה מדייקים מהפסוק: "איש אמו ואביו תיראו"? מצוות מורא ההורים חלה גם על איש בוגר שהקים משפחה.
 9. "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו". מה הקשר? להזהיר שאם האב מבקש מהבן שיחלל את השבת, אסור לשמוע בקולו.
 10. במה שונה הציווי "לא תגנוב"
11. על 2 מצוות בפרשת קדושים נאמר: "ויראת מאלוקיך". מה הן המצוות? א. "לא תקלל חרש ולפני עור לא תיתן מכשול ויראת מאלוקיך". ב. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלוקיך".
 12. כיצד נקראים בפרשת קדושים: א. שבלים שנשרו בקציר? ב. ענבים שנשרו בבציר? א. לקט. ב. פרט.
 13. איזו הלכה נלמדת מהפסוק: "לא תעמוד על דם רעך"? אם רואים אדם טובע בנהר חייבים לנסות להצילו.
 14. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן". מאיזה גיל ניתן התואר: א. זקנה? ב. שיבה? לפי פרקי אבות: "בן 60 לזקנה, בן 70 לשיבה".
 15. "כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל". מדוע ניתן ציווי זה מיד בכניסה לארץ? כדי להידמות לקב"ה שהתעסק בנטיעות בתחילת הבריאה "ויטע גן בעדן".
 16. איזה נביא זכה לתואר קדוש? האישה השונמית קוראת לא לישע הנביא "איש קדוש" (מלכים ב' ד 9).
 17. מדוע הוקדמה האם לפני האב בפסוק: "איש אימו ואביו תיראו"? כי הילד ירא יותר מאביו מאשר מאמו.
 18. בפרשתנו כתוב האיסור: "לא תשקרו" ציין 2 מקרים של שקר בתורה. א. רחל שיקרה בקשר לתרפים.

בנקמה לא נותנים לשואל את מה שביקש. בנטירה מקבל השואל את מבוקשו אבל מזכירים לו שהוא לא רצה לתת.

23. "ולא תשחית את פאת זקנך" כמה איסורים עובר המתגלח בתער?
5 איסורים.

24. כיצד נקרא אדם המדבר מבית השחי?
פיתום.

25. באיזה פסוק מוזכרת המילה צדק 4 פעמים?
מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק.

26. כיצד נקראים:
א. מידת היבש? ב. מידת הלח?
א. איפה. ב. הין (רש"י כ', 36).

ב. האחים שיקרו ליעקב בקשר ליוסף.

19. מה המקור לאימרה: "עבירה גוררת עבירה"?
מהפסוק: "לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו ולא תשבועו" (רש"י)

20. מאיזה פסוק בפרשתנו נלמד הכלל: "הווי דן את חברך לכף - זכות"?
מהפסוק "בצדק תשפוט עמיתך" (י"ט 15).

21. כיצד מפרש רש"י את הפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא"?
לא תלבין פניו ברבים.

22. "לא תיקום ולא תיטור": הסבר את ההבדל בין 2 המושגים האלה.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

1. "אֲחֵרֵי מוֹת, שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן" - מדוע מזכיר המקרא את מותם של בני אהרון דווקא בעבודת יום הכיפורים? (רש"י, ט"ז, א')
2. מהו האיסור המוזכר בפרק י"ז פסוק י"ז מדוע הוא כ"כ חמור? (רש"י, י"ז, י"א)
3. כיסוי הדם - אילו בעלי חיים אנחנו מצווים לכסות את דמם? (ט-ל)
4. "וּבִקְצָרְכֶם אֶת-קֶצֶר אֶרְצְכֶם, לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֵךְ לְקָצֵר... (י"ט, ט)
א. מהי מצוות פאה? ב. מהי מצוות לקט? ג. מהי מצוות עוללות?
5. "וְכִי תֵבֵאוּ אֶל הָאָרֶץ, וְנִטְעַתֶם כָּל-עֵץ מֵאֲכָל וְעֲרַלְתֶם עֲרַלְתּוֹ, אֶת פְּרִיּוֹ..." (י"ט, כ"ג)
א. כמה שנים העץ אסור משום עורלה? ב. מה דינו בשנה הרביעית?

www.pirsuma.com

חשלים את הפסוק

לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטּוֹר אֶת-בְּנֵי עַמֶּךָ, וְאֶהְבֵּת לְרֵעֶךָ □ אָנֹכִי הִי.
בְּיוֹם וּבְיוֹנֶכֶם □ , וּבְמִזְוָרְתָּ; וְהִנֹּחֵת עַד-יוֹם הַשְּׁלִישִׁי, בְּאֵשׁ יִשָּׂרָף.
וְאִם הָאָכַל יֵאָכַל, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי □ הוּא, לֹא יִרְצָה.
מִפְּנֵי שִׂיבָה תִקּוּם, □ פְּנֵי זִקְנֵךְ וְיִרְאֵת מֵאֲלֹהֶיךָ, אָנֹכִי הִי.
לֹא תִלְךָ □ בְּעַמֶּיךָ, לֹא תַעֲבֹד עַל-דָּם רֵעֶךָ: אָנֹכִי הִי.
אֶת זִקְנֵי, תִשְׁמְרוּ בְּהַמְתָּךְ לֹא-תִרְבִּיעַ כָּלְאִים, שְׂדֵךְ לֹא תִרְעַע כָּלְאִים; וּבְגָד כָּלְאִים שִׁעֲטֵנּוּ, לֹא □ עֲלֶיךָ.
לֹא תִקַּל זֶרֶשׁ וּלְפָנֶי עוֹר, לֹא תִתֵּן □ ; וְיִרְאֵת מֵאֲלֹהֶיךָ, אָנֹכִי הִי.
השלימו את המילים החסרות בפסוק, חברו את האותיות הראשונות בכל מילה ותקבלו ביטוי הקשור לפרשה

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לשמריהו בן מינה
ולרפואתם המהירה והשלמה של
צוריה בן מיכל, ליאב בן שגית ואביחי בן ינון

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com
לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

הרכבה וכלאיים באילנות

הרכבה- לוקחים עץ שצומח באדמה, וחותכים אותו באופן מיוחד, והוא נקרא 'כנה', ועליו מחברים ענף מעץ אחר שנקרא 'רוכב', וחובשים את שני החלקים ביחד עד אשר הם מתאחים. וכך הם ממשיכים לצמוח, כאשר השורשים ותחילת הגזע שייכים למין אחד, ואילו המשך הגזע והענפים והפירות שייכים למין אחר.

נצטוונו שלא להרכיב שני מיני עצים זה על זה. תחילה יש לבאר, שרק שני מינים שונים אסור להרכיב זה על זה, אבל עץ ממין אחד שיש בו זנים שונים, מותר להרכיבם. לדוג' מותר להרכיב זן של תפוח אדום ומתוק על זן של תפוח ירוק וחמוץ, ששניהם מיני תפוחים. אבל אסור להרכיב אפרסק על שקד, שהם שני מינים שונים.

המניע המרכזי להרכבת האילנות הוא הרצון לצרף ולנצל את התכונות הטובות שבשני עצים. למשל, ישנו עץ בעל שורשים איתנים ועמידות גבוהה כנגד מחלות שפירותיו אינם טעימים במיוחד, ואילו לעץ אחר ישנם פירות טעימים מאוד אבל שורשיו חלשים והוא נוטה להידבק ממחלות ולמות. אם כן לוקחים את הכנה מהעץ בעל השורשים החזקים ומרכיבים עליו רוכב מהעץ בעל הפירות הטעימים, וכך מקבלים עץ חזק שמניב פירות טעימים. אם הכנה והרוכב ממין אחד - מותר להרכיבם זה על זה. ואם הם ממינים שונים - הדבר אסור.

לגבי עצי הדר, כגון אשכוליות ותפוזים ולימונים, ישנו ספק אם הם מינים שונים. כיום אין אפשרות לגדל פרדסי הדר בלא להשתמש בעצים מורכבים ממין הדר אחד על מין הדר אחר. ולכן מקובל להקל כדעת ה'חזון-איש' שפירות ההדר נחשבים כספק מין אחד ספק שני מינים. ואם כן, אף שליהודי אסור להרכיבם, שספיקא דאורייתא לחומרא, מכל מקום מותר לומר לגוי להרכיבם, ואח"כ היהודי יכול להמשיך לקיימם ולטפל בהם. ונהגו להקל כיוון שזו שעת הדחק, שאם לא נקל לא נוכל כמעט לגדל פירות הדר, שכולם מורכבים ממין הדר אחד על חברו.

הרב אליעזר מלמד